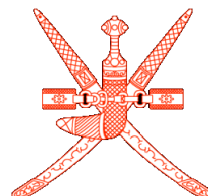

SUŁTANAT OMANU
Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

1. Informacje ogólne

powierzchnia:	309,5 tys. km ² ,
ludność:	4,8 mln mieszkańców (z tego 60 % to Omańczycy)
głowa państwa (sułtan):	QABOOS bin Said Al Said
Premier	QABOOS bin Said Al Said
Wicepremier ds. Gabinetowych	FAHD bin Mahmud Al Said
Minister Handlu i Przemysłu	Ali bin Masud bin Ali al-SUNAI
Minister Rozwoju Społecznego	MUHAMMAD bin Said bin Said al-KALBANI
Minister Ropy i Gazu	Muhammad bin Hamad bin Sayf al-RUMHI
Minister Finansów	QABOOS bin Said Al Said
Minister Spraw Zagranicznych,	QABOOS bin Said Al Said
Ambasador Omanu w Polsce	Mohammed Al-Kathiri, Radca, chargé d'affaires (z siedzibą w Berlinie)
Ambasador RP w Omanie	Jan Stanisław Bury (z siedzibą w Rijadzie)

Ustrój polityczny: dziedziczna monarchia absolutna. Głową państwa od 1970 r. jest Sułtan Qaboos bin Said Al Said, który zarazem pełni obowiązki premiera, ministra spraw zagranicznych, obrony oraz finansów, a także gubernatora banku centralnego. Władzę ustawodawczą sprawuje dwuizbowe Zgromadzenie Doradcze (Madżlis Oman). Działalność partii politycznych jest niedozwolona.

Przynależność do organizacji międzynarodowych: ONZ, Liga Państw Arabskich (LAS), Światowa Organizacja Handlu (WTO), Międzynarodowy Fundusz Walutowy (IMF), Arabski Fundusz Walutowy (AMF), Międzynarodowy Bank Rekonstrukcji i Rozwoju (IBRD), Międzynarodowy Bank Rozwoju (IDB), Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (IAEA), Panarabska Strefa Wolnego Handlu (GAFTA), Rada Współpracy Państw Zatoki (GCC) - w ramach powołanej w 1981 r. RWPZ funkcjonuje strefa wolnego handlu (od 1983 r.) i unia celna (od 2003 r.).

Główne ośrodki miejskie: Maskat – stolica kraju - (1,45 mln mieszkańców w strefie metropolitarnej);
język urzędowy: arabski, w powszechnym użyciu także język angielski.

Bogactwa naturalne: ropa naftowa i gaz ziemny, rudy miedzi, azbest, marmur, wapień, gips.

Waluta: 1 rial omański (OMR) = 1000 baisa; kurs 1 USD = 0,3845 OMR (sztywny).

PKB – struktura: **usługi (51,8 %)**; **przemysł (46,4 %)** – m.in. produkcja i rafinacja ropy naftowej, gaz naturalny, skroplony gaz naturalny, budownictwo, cement, miedź, stal, chemikalia, światłowodowy; **rolnictwo (1,8 %)** – daktyl, limonki, banany, lucerna, warzywa, wielbłądy, bydło, ryby.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2014	2015	2016	2017
PKB (w mld USD) PPP	164,6	182,8	191,9	190,1
PKB na 1 mieszkańca (USD) PPP	43 300	48 400	47 900	46 000
PKB (wzrost w %)	2,8	4,7	5,0	- 0,9
Nadwyżka/deficyt budżetowy (% PKB ₋₁)	+ 3,1	+ 10,8	- 18,9	- 13,8
Dług publiczny (% PKB)	b/d	b/d	32,5	46,9
Inflacja (w %)	1,0	0,1	1,1	1,6
Bezrobocie (w %)	3,5	3,3	3,3	3,3
Eksport towarów (w mld USD)	53,2	39,1	27,5	32,9
Import towarów (w mld USD)	27,2	25,1	21,3	26,4
Rezerwy dewizowe (mld USD)	16,3	17,5	20,3	16,1
Zadłużenie zagraniczne (mld USD)	10,2	12,9	27,1	39,9
Napływ BIZ (w mld USD)	1,29	2,17	1,68	1,87
wartość skumulowana		18,7	20,4	22,3

dane na podstawie The World Bank DataBank, CIA, Statista

Wymiana handlowa

Eksport – 32,9 mld USD (2017 r.); główne produkty eksportowe: ropa naftowa, reeksport towarów importowanych, ryby, metale, tekstylia; główni partnerzy w eksporcie: Chiny (43,7 % udział), Zjednoczone Emiraty Arabskie (11 %), Korea Południowa (7,9 %), Arabia Saudyjska (4,2 %).

Import – 26,4 mld USD (2017 r.); główne produkty importowe: maszyny i sprzęt transportowy, dobra konsumpcyjne, żywność, zwierzęta hodowlane, smary; główni partnerzy w imporcie: Zjednoczone Emiraty Arabskie (35,5 % udział), USA (27,8 %), Brazylia (4 %).

W raporcie Banku Światowego **Doing Business 2019** oceniającym warunki prowadzenia działalności gospodarczej w poszczególnych krajach, Oman zajął **78.** pozycję wśród 190 ujętych w rankingu gospodarek świata (71. miejsce w DB 2018).

2. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza.

Oman jest silnie uzależniony od kurczących się zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego, które stanowią ok. 70-85 % przychodów publicznych. W celu zwiększenia produkcji wprowadza się ulepszone techniki pozyskiwania tych surowców. Równocześnie, dla zredukowania udziału sektora naftowego w generowaniu PKB, władze Omanu realizują plan rozwoju kraju koncentrujący się na dywersyfikacji gospodarki, uprzemysłowieniu i prywatyzacji. Jego kluczowymi obszarami pozostają: turystyka, transport morski i logistyka, górnictwo, sektor produkcyjny oraz akwakultura. Znaczne nakłady Oman przeznacza też na edukację i szkolenie własnych kadr specjalistów potrzebnych nowoczesnym gałęziom gospodarki.

Sektor ropy naftowej i gazu pozostawać będzie jednak w dalszym ciągu jej najważniejszą gałęzią. W celu osiągnięcia poziomu wydobycia ropy naftowej na poziomie 1 mln b/d podpisano kontrakty z 4 firmami międzynarodowymi, których zadaniem ma być poszukiwanie nowych zasobów na szelfie kontynentalnym oraz rozbudowa zdolności produkcyjnych istniejących pól naftowych. W okresie najbliższych kilku lat planowane jest poniesienie nakładów inwestycyjnych w wysokości ok. 10 mld USD na zwiększenie zdolności wydobywczych ropy naftowej i gazu naturalnego

Kolejnym ważnym sektorem dla rozwoju gospodarczego kraju jest przemysł petrochemiczny. Władze omańskie przystąpiły do realizacji budowy (kosztem ok. 4 mld USD) nowej rafinerii petrochemicznej w prowincji Al-Duqm, w joint venture między Oman Oil Company (OOC) and Kuwait Petroleum International (KPI). Jej zdolności produkcyjne mają wynosić 200-250 tys. b/d. Z uwagi na fakt, że udokumentowane zasoby ropy naftowej mają się wyczerpać w przedziale lat 2020-2030, podstawę przyszłego rozwoju przemysłowego stanowić będzie wykorzystanie zasobów gazu jako bazy

surowcowo-energetycznej przemysłu petrochemicznego i metalurgicznego. Szacuje się je na 650 mld m³, a wydobycie na ok. 30 mld m³ rocznie.

Pozostałe bogactwa mineralne Omanu to złoża miedzi, azbestu, chromu, złota oraz materiałów budowlanych, w tym marmurów, piaskowca i gipsu, których eksploatacja nie jest jeszcze rozwinięta, dostarczając zaledwie 0,25 % PKB.

Prowadzone są działania w kierunku przyciągnięcia turystyki masowej do Omanu i rozwoju sektora usług, zwłaszcza w transporcie morskim. Szczególną uwagę przywiązuje się do napływu inwestycji zagranicznych w dziedzinie przemysłu, technologii komputerowych i IT, turystyki oraz edukacji, w tym szkoleń zawodowych i nauki języka angielskiego. Władzom zależy też na rozwoju rolnictwa i rybołówstwa dostarczających blisko 2 % PKB i dających zatrudnienie ok. 40 % siły roboczej kraju.

Polityka gospodarcza

Maskat aktywnie wdraża plan rozwoju w celu zmniejszenia udziału sektora naftowego w PKB do 9 % (z 46 % obecnie) do roku 2020 r. Innym z priorytetów jest tworzenie nowych miejsc pracy dla zatrudnienia rosnącej liczby obywateli wchodzących na rynek pracy. Turystyka i przemysł oparty na gazie naturalnym są kluczowymi elementami strategii dywersyfikacji gospodarki.

Podwyżki świadczeń socjalnych, szczególnie na skutek wydarzeń arabskiej wiosny, w znacznym stopniu ograniczają zdolność rządu w kwestii zrównoważenia budżetu, zwłaszcza wobec obserwowanego w ostatnich latach spadku cen ropy. Mimo świadomości, że rozbudowane świadczenia socjalne są nie do utrzymania na dłuższą metę, władze tolerują krótkoterminowe deficyty budżetowe. Równocześnie, Oman promuje działania wspierające rozwój małych i średnich przedsiębiorstw i przedsiębiorczości w ogóle. Zarówno agencje rządowe, jak i grupy biznesu deklarują chęć uczestniczenia w działaniach na rzecz inkubacji nowych firm, organizacji szkoleń oraz zapewnienia finansowania dla start-upów.

Prowadzone są działania w kierunku pozyskania inwestorów zagranicznych (gł. w przemyśle i branży telekomunikacyjnej), zwiększenia turystyki masowej do Omanu oraz rozwoju sektora usług, zwłaszcza w transporcie morskim.

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

UE – Oman

Umowa o współpracy (Co-operation Agreement) pomiędzy UE a GCC z 1989 r.: porozumienie to jest pierwszym z porozumień tzw. nowej generacji, jakie WE zawarły z państwami trzecimi. Nie ogranicza się bowiem, jak dotychczasowe porozumienia, do współpracy gospodarczej, ale zakłada - w dłuższej perspektywie - możliwość ustanowienia strefy wolnego handlu pomiędzy jego stronami. Założeniem ww. umowy jest ułatwienie rozwoju stosunków handlowych i otwarcie rynków towarowych. Kwestia **Porozumienia o Wolnym Handlu (FTA)** w relacjach Unia Europejska (EU) - Rada Współpracy Państw Zatoki (GCC): negocjacje UE-GCC należą do jednych z najdłużej prowadzonych w zakresie dwustronnych relacji handlowych. Należy jednak pamiętać, że są one prowadzone nie przez dwa państwa, lecz przez dwie organizacje międzynarodowe, pozostające na różnym poziomie integracji i możliwości uzgadniania stanowisk. Rozmowy rozpoczęto w 1990 r. Pomimo kilkukrotnych rund spotkań technicznych i politycznych, nie osiągnięto pełnego porozumienia, w związku z czym negocjacje w końcu 2008 r. zostały zawieszone.

Polska – Oman

Polsko-omańskie stosunki dyplomatyczne zostały nawiązane w 1990 r. W latach 90. stronie omańskiej przekazane zostały robocze projekty trzech umów: handlowej, o popieraniu i ochronie inwestycji oraz o unikaniu podwójnego opodatkowania, prace nad nimi zostały jednak wstrzymane jednak wobec planowanej akcesji Polski do UE.

4. Wymiana handlowa z Polską

<i>mln USD</i>	2014	2015	2016	2017	<i>Dynamika 2016=100 %</i>	2018*	<i>Dynamika 2017=100 %</i>
Eksport	64,8	41,8	50,5	127,2	252,0	75,1	59,0
Import	12,9	9,2	10,6	8,6	83,4	5,1	59,3
Obroty	77,7	51,0	61,1	135,8	223,3	80,2	59,0
Saldo	+ 52,0	+ 32,6	+ 33,9	+118,6		+ 69,9	

Źródło: Insigors/GUS */ dane wstępne

Dominującymi pozycjami w polskim **eksporcie** do Omanu w 2018 roku były:

- Samoloty i inne statki powietrzne – 20,75 mln USD;
- Elektrody i szczotki węglowe – 8,02 mln USD;
- Naboje i pozostała amunicja – 5,55 mln USD;
- Brzytwy i maszynki do golenia – 5,44 mln USD;
- Chleb i pieczywo cukiernicze – 3,76 mln USD;

W **importzie** z Omanu w 2018 r. największe pozycje stanowiły:

- Płyty, arkusze i folie z tworzyw sztucznych – 1,78 mln USD;
- Polimery polipropylenu – 0,97 mln USD;
- Leki złożone przygotowane do sprzedaży – 0,87 mln USD;
- Polietery, żywice, poliwęglany – 0,35 mln USD.

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Dotychczas nie odnotowano omańskich inwestycji w Polsce ani polskich w Omanie.

Oman prowadzi aktywną i zdywersyfikowaną politykę inwestycyjną charakteryzującą się otwartością na nowych partnerów zagranicznych. Warunkiem dostępu firm zagranicznych do omańskich zasobów gazu naturalnego jest znaczące (samodzielnie lub w konsorcjum z innymi partnerami) zaangażowanie kapitałowe w poszukiwania i eksploatację. Polskie przedsiębiorstwa mogą także odgrywać rolę dostawcy usług technicznych, sprzętu i personelu specjalistycznego, co wymaga z ich strony nawiązania bezpośrednich kontaktów z firmami omańskimi sektora ropy i gazu.

Istnieje możliwość zainteresowania inwestorów omańskich, zwłaszcza Oman Oil Company (OOC - spełniającej rolę państwowego funduszu majątkowego), udziałem kapitałowym w ew. inwestycjach sektora naftowo-gazowego w Polsce. Współpraca dwustronna mogłaby m.in. obejmować inwestycje w obiekty przerobu i dystrybucji produktów ropy naftowej i gazu oraz usługi w zakresie poszukiwania złóż tych surowców, budowy obiektów wydobywczych, linii przesyłowych i dystrybucyjnych.

6. Dostęp do rynku

Polskie produkty mają dostęp do rynku omańskiego na takich samych zasadach, jak towary z innych krajów UE. W uprzywilejowanej sytuacji są towary pochodzenia arabskiego (w zw. z członkostwem Omanu w GCC oraz Panarabskiej Strefie Wolnego Handlu GAFTA), jak i amerykańskiego (od 2006 r., wobec podpisania przez oba kraje umowy o wolnym handlu).

Wśród barier i utrudnień administracyjnych we współpracy gospodarczej z Omanem można wymienić: brak przejrzystych przepisów regulujących dostęp do sfery zakupów publicznych, skomplikowane formalności zw. ze składaniem dokumentów celnych, złożone przepisy i procedury dot. zatrudniania obcokrajowców i prowadzenia działalności biznesowej, stosunkowo wysokie koszty udziału w imprezach targowo-wystawienniczych w Omanie. Większość z nich jest stopniowo eliminowana przez tutejsze władze w ramach prowadzonego procesu liberalizacji działalności gospodarczej.

Na konkurencyjność polskiego eksportu wpływa kilka istotnych czynników: cena, marka produktu, referencje użytkowania w krajach Bliskiego Wschodu, oferowane finansowanie lub kredyt kupiecki, termin dostawy itp. Polska jest postrzegana jako potencjalny dostawca towarów porównywalnych jakościowo z zachodnioeuropejskimi, jednakże po odpowiednio konkurencyjnych cenach.

W aspekcie cenowym na rynku omańskim generalnie pozytywnie można ocenić konkurencyjność polskiej oferty eksportowej w takich grupach towarowych, jak: wyroby hutnicze, zwłaszcza stalowe, materiały budowlane, w tym drewniane panele podłogowe oraz drzwi i okna, płytki ceramiczne i szkło budowlane, urządzenia energetyczne i sprzęt elektryczny, meble i sprzęt oświetleniowy, artykuły spożywcze, zwłaszcza słodkie, produkty mleczarskie, przetwory warzywne i owocowe oraz herbaty owocowe i ziołowe, w zakresie usług technicznych w sektorze nafty i gazu oraz energetycznym i stoczniowym, telekomunikacji i IT (w tym automatyka przemysłowa), a także budowlanym (montaż obiektów przemysłowych).

7. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

- polskie stoiska informacyjno-promocyjne (trzykrotnie) na głównych targach międzynarodowych „Interiors & Buildex” w Maskacie,
- seminaria handlowo-inwestycyjne połączone z prezentacją polskiej oferty eksportowej w Omanie,
- **grudzień 2006 r.** - uruchomienie konsulatu honorowego RP w Maskacie (konsul honorowy - Mohammed Al-Barwani, właściciel firmy MB Holding Co. LLC).

- **marzec 2015** r. wizyta w Polsce Ministra Handlu i Przemysłu Sułtanatu Omanu, Dr Ali bin Masoud Al Sunaidi wraz z towarzyszącą misją biznesową - na zaproszenie Wicepremiera, Ministra Gospodarki J. Piechocińskiego.

W składzie delegacji znaleźli się m.in. Prezes Funduszu Rezerw Omańskich (*State General Reserve Fund*), Dyrektor Generalny ds. Eksportu w Publicznym Urzędzie ds. Promocji Inwestycji i Rozwoju Eksportu (ITHRAA), Prezes Specjalnej Strefy Ekonomicznej *Sohar Industrial Port*, Dyrektor *one stop shop* w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Duqm, Prezes Holdingu *Oman Food Invest*, jak również przedstawiciele omańskich spółek: *Cement Products Company*, *Flour Mills Company*, *Oman Dry Dock*, *Oman Cable Company*, *Al Maha International Project*.

Oprócz spotkań oficjalnych (z wicepremierem, ministrem gospodarki RP, wiceminister spraw zagranicznych, wiceministrem rolnictwa i rozwoju wsi, prezesem Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych) zorganizowano wizytę studyjną w Gdańsku i Gdyni, oraz bilateralne forum gospodarcze w KIG (Warszawa).

8. Potencjalne dziedziny współpracy

- ⇒ **rolnictwo i przemysł przetwórstwa żywności oraz gospodarka wodna:** dostawy narzędzi, maszyn rolniczych oraz budowa zakładów przetwórstwa rolnego; dostawy produktów rolnych i tusz zwierzęcych: wołowych i baranich; artykułów żywnościowych, w tym mleczarskich, wędlin wołowo-drobiowych oraz przetworów warzywno-owocowych; budowa sieci nawadniających i stacji uzdatniania wody oraz oczyszczalni ścieków;
- ⇒ **przemysł surowców mineralnych, chemiczny i papierniczy:** dostawy (do Polski) surowców mineralnych, wzajemne inwestycje w obiekty przerobu i dystrybucji produktów ropy naftowej oraz gazu, usługi w zakresie poszukiwania złóż ropy i gazu, budowa obiektów wydobywczych, linii przesyłowych i dystrybucyjnych, dostawy wyrobów chemicznych i kauczukowych, m.in. wyrobów z tworzyw sztucznych, szklanych i ceramicznych, opon samochodowych, dostawy wyrobów przemysłu drzewno-papierniczego, m.in. płyt pilśniowych i wiórowych oraz papieru;
- ⇒ **przemysł hutniczy:** dostawy produktów stalowych oraz konstrukcji przemysłowych;
- ⇒ **sektor energetyczny:** projektowanie i wykonawstwo obiektów energetycznych, linii transmisyjnych energii elektrycznej i stacji transformatorowych; dostawy wyposażenia energetycznego: kotłów, turbin, transformatorów, kabli itp.; dostawy silników i innych wyrobów elektrycznych, w tym oświetleniowych;
- ⇒ **gospodarka morska:** dostawy statków handlowych, rybackich i baz przetwórczych oraz ich wyposażenia, budowa i wyposażenie stoczni morskich, współpraca naukowo-techniczna przy projektowaniu nowych jednostek pływających oraz szkolenie kadry technicznej; usługi w zakresie szkolenia personelu pływającego;
- ⇒ **przemysł maszynowy:** dostawy pojazdów samochodowych i silników wysokoprężnych; dostawy lekkiego sprzętu pływającego, m.in. jachtów i łodzi motorowych; dostawy narzędzi i aparatury elektrotechnicznej;
- ⇒ **przemysł opakowaniowy:** dostawy maszyn pakujących, m.in. do rozlewu wody pitnej i napojów chłodzących; dostawy surowców, półproduktów i gotowych opakowań; usługi poligraficzne w zakresie druku opakowań i etykiet;
- ⇒ **lotnictwo cywilne:** dostawy samolotów i helikopterów dla celów sanitarnych, pożarniczych i rolniczych;
- ⇒ **przemysł obronny:** dostawy sprzętu i amunicji wojskowej, dostawy środków ochrony osobistej, m.in. kamizelek ochronnych i masek gazowych, dostawy sprzętu telekomunikacyjnego i radiolokacyjnego, łodzi desantowych i kutrów patrolowych, współpraca w zakresie szkolenia kadr;
- ⇒ **ochrona zdrowia:** dostawy sprzętu szpitalnego, diagnostycznego i laboratoryjnego; zatrudnienie polskiego personelu medycznego w szpitalach w Omanie; leczenie i rehabilitacja pacjentów omańskich w polskich ośrodkach ochrony zdrowia;
- ⇒ **turystyka, w tym lecznicza:** współpraca między polskimi i omańskimi biurami podróży; wymiana zorganizowanych grup i turystów indywidualnych.

9. Przedstawicielstwa dyplomatyczne:

- ❖ **Ambasada RP w Rijadzie** (*Ambasador RP w Arabii Saudyjskiej akredytowany jest w Omanie*)
Al-Warood Area 20, Abdullah Bin Jafar St., P.O. Box 94016
Riyadh 11693, Kingdom of Saudi Arabia
tel.: +966 1 4549274, 4508889, 4549089, faks: +966 1 4549210
e-mail: rijad.amb.sekretariat@msz.gov.pl strona internetowa: <http://www.rijad.polemb.net>

W sprawach współpracy ekonomiczno-handlowej:

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Arabii Saudyjskiej

Pan Radosław Kyc - kierownik biura

e-mail: radoslaw.kyc@paih.gov.pl tel. +966 532 567 366

❖ **Ambasada Sułtanatu Omanu w Berlinie** (*Ambasador Omanu w Niemczech jest akredytowany w RP*)

Clayallee 82, 14195 Berlin

tel.: + 49 30 81 00 50-0, 810 051-12, faks: + 49 30 810 05-199

e-mail: botschaft-oman@t-online.de